

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemcu:	K 22—
celo leto naprej	12—	celo leto naprej	11—
pol leta " " " " "	6—	četrt leta " " " " "	550
na mesec " " " " "	2—	na mesec " " " " "	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knajlova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

V torek odločitev?

Dunaj, 18. januarja.

Usoda parlamenta se odloči brž konči v torek. V sobotni seji poslanske zbornice se je pokazalo, da je situacija večine naravnost brezupna, kajti to, kar hočejo večinske stranke nekako izsiliti, je izvzval obstrukcijo čeških agrarcev in narodnih socialistov.

Predočimo si situacijo: Mešana komisija, v kateri so se nahajali pooblaščeni delegati vseh strank obeh zbornic je soglasno sprejela kompromisno formulo. Strankarsko časopisje, (tu ne govorimo o »velikih« dunajskih listih, ki ne zastopajo politični stranki, akoravno tudi ti niso pisali drugače) je ta kompromis pozdravilo z večjim ali manjšim zadodčenjem. Po svojih javnih glasilih so torej stranke ukrepe svojih delegatov v mešani komisiji sankcionirale. Dva dni pozneje so prišli dunajski krščanski socialisti na to, da ponovno za 40 vinarjev zvišani davek na dohodke od 2000 do 2200 K nevarnost za njihove volilne imenike. Videli so greti svojo streho ter pričeli kričati o »atentatu na meščanstvo«. Mobilizirali so svoje politične in gospodarske organizacije ter svečano požrli besedo svojih lastnih delegatov, ki so bili z drugimi strankami vred glasovali za kompromis.

Agitacija in vpitje kršč. socialistov je preplašila sedaj tudi druge meščanske stranke, ki se boje, da bi jih klerikalci razupili za nasprotnike meščanstva. V parlamentu se je pričelo govoriti o potrebi revizije komisijega kompromisa. Ta revizija je le mogoča, ako na njo pristane gosposka zbornica že vnaprej, ker ponujena vsaka enostranska spremembra kompromisa toliko, kakor popolno odklonitev. Nemški poslanci so se radi tega obrnili na odlične voditelje gospodke zbornice, a so dobili nepovolen odgovor, katerega so kasneje vse tri skupine gospodke zbornice v svojih klubovih sejah tudi formalno ponovile, konstatuirajoč, da vztrajajo na kompromisu in da odklanjajo vso pogajanje o njega reviziji, dokler poslanska zbornica z dejanjem ne pokaže, da ga ne mara. Z drugimi be-

sedami: gosposka zbornica hoče tiriti poslansko, da se izjaviti z jasnim da ali pa ne.

Položaj je postal s tem precejjasnejši. Pokazalo se je, da so domnevanja, kakor da bi hotela gospodka zbornica pomagati intrigam krščanskih socialistov napačna. Poslanska zbornica je torej odkazana sama na sebe. Meščanske stranke morajo pokazati, ali se res bojijo krščansko-socijalnega vptja ali ne. Ako bi bilo mogoče tekom par ur izvršiti glasovanje najširših meščanskih slojev, potem bi se skoraj pokazala notranja lažnjivost gesla o »atentatu na meščanstvo«. Zaradi 40 in 80 vin. (večja bremena za široke vrste prebivalstva) skoraj sploh ne pridejo v poštev), razumni ljudje ne govorijo o atentatih, ne spravljajo v nevarnost rednega funkcioniranja državnega stroja, ne napravijo afrotna proti upravičenim težnjem uradništva, ne desavunirajo mož-besedo svojih parlamentarnih zastopnikov in **ne pahejo tisočev svojih sodržavljakov nazaj pod davne vijke.** Kajti, ako se parlamentarna rešitev reforme osebnodohodninskega davka ponesreči, potem jo bo vlada izvedla s pomočjo § 14. Toda izvršila jo bo tako, kakor se bo njej za dobro zdele in nikdo jo ne bo mogel ovirati, da se povrne k eksistenčnemu minimumu 1200 K. da pa se v ostalem drži sklepov mešane komisije, da torej **ostane pri zvišanih davčnih stavkih.**

Včemo tvoreče stranke so se v soboto res udale pritisku krščanskih socialistov dunajskih in se zedinile na to, da sprejmejo z gospodsko zbornico dogovorjeni kompromis samo z dostavkom, ki vstreza zahtevam dunajskih krščanskih socialistov. Kot predlagatelj fungira dr. Šusteršič — menda ni hotel nihče drugi za ta predlog posoditi svojega imena.

Z ozirom na češko obstrukcijo se je glasovanje o tem predlogu odložilo do torka. Vendar se je pokazalo že na zborovanju strankarskih voditeljev, da je vsak pozitiven uspeh takoreč izključen. Stari Steinwender je govoril za to, da naj se parlament kar domov pošteje in si naj vladava pomaga s § 14. Socijalni demokrat Seitz pa je poudarjal, da je proti češkim agrarjem in narodnim socialistem ter nemškim kršč. socialistom

in da noče imeti nič orpaviti in da se zato soc. demokratje sploh ne bodo ved udeleževali konferenc strankarskih voditeljev.

Paradoksno in vendar je resnično: obstrukcija čeških agrarcev in radikalcev je morda rešila finančni načrt, in tudi parlament pred § 14. Ako bi bilo šlo vse gladko, potem bi bila zbornica sprejela absurdni spreminjevalni predlog, katerega imenujejo zakonodajni konstruktori eufemistično »dodatni« in katerega očetovstvo je prevzel — posl. dr. Šusteršič. Vlada je imela za ta slučaj že vse pripravljeno in ljudski zastopniki bi se bili že lahko odpeljali na dolgi dopust. Po zaključenju državnega zborna bi bila vlada izvedla zakon o reformi osebnodohodninskega davka s pomočjo § 14. in najbrž tako, da bi bili tisoči proklinali trenutek, ko se je parlament udinjal »dem dummen Kerl von Wien«.

Obstrukcionisti so zadržali voz, na katerem so držale državnike modrosti dr. Šusteršiča in njegovih mandantov po strmini v — jarek. V torek bo zbornica sklepalna o predlogih mešane komisije. Reči smemo že danes da v popolnoma drugem razpoloženju. Že včeraj so postajali krščanski socialisti napram celi »rešilni akciji« sila ravnodušni. Postavili so dr. Šusteršiča in dr. Grossa v prvo vrsto, pustili jih, da se angažirata s svojimi klubmi za njihov volilni katerster. sami pa so se umaknili k rezervam ... Zvezdeli so namreč, da se gospodka zbornica ne mora šaliti, da je ostala njihova intervencija na govoru visokih mestnih brezuspečna in povrnil jim je vlada naračunalna, da so imeli v svojem strahu »pred socijalističnim vlotom« v tretjo dunajsko kurijo prevelike oči.

Poročali smo že brzjavno, da pripravlja gospodka zbornica proti udarcu, za slučaj, da propade dogovoren kompromis; hoče namreč poslanski zbornici odgovoriti: ako spremenjate v gospodje, potem bomo spremenjali tudi mi in sicer bomo znižali eksistenčni minimum od 1600 na 1400 K. Ta naravnost pakleni načrt, ki bi bil definitivno potopal vsako upanje na parlamentarno rešitev fin. zakonov in povrnil še služil vladu kot dobrodošli »nasvet«, je v zbornici hudo prestrašil. Izvati

radi 20 in 40 vin. nove boje za eksistenčni minimum, to se zdi celo krščanskim socialistom prenevarno.

Se sночи in tekom današnje nedelje so pričela privatna pogajanja, razni nemški voditelji nagovarjajo merodajne člane gospodke zbornice, naj vendar za božjo voljo preprečijo to udarec. Mnogi, ki so bili še včeraj za Šusteršičev »inicijativni« dodatni predlog, kolnejno danes krščansko socialistično zapeljivce. Da se ni že angažiral nemški Nationalverband in Poljski klub, kranjski vojskovodja bi v torek obsedel, kakor morda še nikdar. Ker pa morajo veliki parlamentarni klubi vsaj na zunaj rešiti svoj prestiž, zato moledujejo danes njihov voditelji pri članih gospodke zbornice za pardon v naslednji obliki: Poslanska zbornica sprejme Šusteršič-Grossov »dodatni predlog«, gospodka zbornica ga naj odkloni, ne stavi pa naj protipredloga, temveč naj enostavno vztraja na kompromisu. Poslanska zbornica se nato pri zgodnji razpravi »pritisku gospodke zbornice« — vda.

Tako stojijo stvari nocoj. Kaj da odgovorijo člani gospodke zbornice na to ponino prošnjo v zadrgi se nahajajočih državnikov iz ljudske zbornice, je še neznano. Vlada je, kakor se zdi pripravljena počakati.

Krščanski socialisti in nemški Nationalverband, ki se v svojih listih tako ljuto zaletavajo v češke obstrukcioniste bi morali gospodku Stanku in Prašku postaviti — vsaj v svojih srčih skromen ali hvaležen spomenik. Njima se imajo zahvaliti, da so mogli — premišljevati.

Kar se glede nadaljnje taktike obstrukcionistov tice, je treba opozoriti na njihovo izjavo, da nikakor ne nameravajo obstruirati fin. načrta in če so pripravljeni obstrukcijo v plenumu tako ustaviti, čim se večina zbornice odloči glasovati za kompromis mešane komisije. Posl. Stanek je sicer včeraj pripravljal, da bodo češki agrarci v nasprotnem slučaju obstrukcijo usquje ad § 14. nadaljevali, toda iz poučenih krogov se nam zadržuje, da to poslednje grožnje ni vzeti pretragično in da se tudi obstrukcionisti ne bodo protivili poskušom izvleči parlament iz zagate, v katero so ga speljali triumviri Fink-Gross-Šusteršič.

Obstal je na mestu, kakor ukopan in čakal. Uslužbenec si je prižgal cigareto in složno potisnil roke v žep. Parkrat se je uzrl v Tomeja, a potem se ni več zmenil zanj. Polglasno si je živilgol neko pesem in se prestopal zdaj na eno, zdaj na drugo nogo. Tomej je strmel vanj, kakor v prikazan. Vsa njegova duša je bila polna le ene želje: da bi uslužbenec odšel, a zaman. Ura je potekala, uslužbenec je stal kakor pribit. Podkalil je že dve cigareti in že tisočkrat mogoče se je prestopil, a oditi ni hotel. Tomej se je obupan vrnil nazaj na drugo stran in se stisnil v teman kot. Vedno večja slabost ga je omamila in bal se je, da se ne zgrudi.

»Ah, da bi prišel vsaj do doma,« si je mislil in strmel v prodajalno. Zazdelo se mu je, da gre proč, da hiti domov in že je bil poln upa, da vendarne pride do stanovanja. Ko pa se je zavedel, da stoji še vedno na istem mestu in da so mu noge utrple, kakor zmrzle, ga je objel divji strah in klel je uslužbenca, ki se ni hotel ganiti z mesta.

Tomej je počasi, kakor v sanjah, vstal in stopil s tlaka na cesto. Priobil se je, kakor da se pripravlja na zločin. Sel je počasi, korak za korakom. Izložba je sijala v polni luči in ga vabila tako zapeljivo. Prekoračil je že sredino ceste, ko se je nenadno

Slovenski Narod velja po pošti

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 30—
celo leto skupaj naprej	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	650
pol leta " " " " "	650	na mesec " " " " "	2-30
četrt leta " " " " "	2-30	celo leto naprej	K 35—

Vprašanje glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnika ali znamka. Upravnost (spodaj, dvorišče levo), Knajlova ulica št. 5, telefon št. 88.

500 letnica ustoličenja zadnjega vojvode korotanskega.

Maribor, januarja.

Letos bo poteklo 500 let, kar je bil na Gospesvetskem polju ustoličen zadnji vojvoda Koroške. 500 let poteka letos, od kar je zadnji venčala roka Slovencev koroškega vojvoda.

Gotovo je dolžnost vsakega zavedenega Slovenca, da se pobriga in dostojno praznuje ta zadnji, svetli venček iz življenja koroških Slovencev.

Ce pogledamo nazaj v 500letno davnino slovenskega naroda, najdemo bore malo veselega, pač pa obretno, prenognego bridkega. Zgodovina našega naroda ve pač povedati, da so naši predniki v brezstevilnih slučajih krvaveli v bojih za obstanek države, ne pove pa nikjer, da bi jim bila kdaj država za to hvaležna, kot je bila malone vsem ostalim svojim narodom — pred kojim je imela samo strah. Nad nami si je vedno hladila jezico, nas imela slej kot prej za dobrodošlo — naklo sami sebi in njeni varovancem, Nemcem.

Najlepši dokaz v podkrepitev gorajšnjega, je ravno Koroška in koroški Slovenci.

Kot smo že uvodom navedli, so volili in venčali z vojvodsko krono koroški Slovenci svoje vojvode; bilo je to — pred 500 leti, v dobi, o koji navadno pišemo in čitamo, da je najtemnejša v zgodovini človeštva, o koi pravimo, da je madež človečanstva ...

Od ustoličenja zadnjega koroškega vojvode je zgodovina koroških Slovencev do danes še mračnejša kot ostalih. Le malo je še v nji jasnih trenotkov, v zadnjem času pa so še ti — zginili docela.

Nekaj samo po sebi umevnega se nam zdi, — ne rečemo niti, da bi bila naša narodna dolžnost — da praznujemo Slovenci ta zadnji veliki dogodek koroških Slovencev čim najsvetčnejše. In slavil se bode gotovo širok slovenske domovine.

Tudi enketa slovenskih narodnih društev v Mariboru, je sklenila, da predri dne 22. marca v prostorih Narodnega doma veliko slavnost v

Stegnil bi roko in zbežal. Nihče bi me ne dobil.« Zaupiti je hotel in izkricati svoj glad, da bi ga čuli vsi ljudje, a grlo je bilo suho in ustnice razgane.

Preteklo je zopet precej časa, ko je nenadoma začul nad seboj mogčni glas zvona. Udaril mu je v ušesa, kakor krepka pest in v zraku je čutil klic:

»Tat! Skoro sedel se je strahu. V blazni bojazni je pregledal ulico, če ga je že kdo morda opazil, a zvon je donel neizprosno v daljnem odmevu:

»Tat! Glejte, tat!« Tomej je zazdelo, da se je uslužbenec ozrl nanj. Povesil je oči in pogledal po ulici navzdol. Bližnji prodajalec sadja je dvignil glavo in pogledal proti cerkvi. Tomej je trepetal, kakor bilka na vodi. Videl je vse ostale prodajalce, kako zravek proti cerkvi in bil je prepričan, da pridrve zdaj še drugi ljudje in ga zgrabijo. Zavedal se je, da ni ukral, a v njegovi duši je bil greh, poželenje. Že je viden, kako ga zvezanega peljejo v zapor in za njim tolpa ljudi, ki vpije in kaže s prstom nanj:

»Tat! Sramota!« Cutil je že pesti, ki ga bijejo in noge, ki ga suvajo. Pognal se je izza zidu in se spustil v divji tek.

»Zdaj me dobijo. O bog, daj da nebežim!« (Dalej prihodnosti.) Tomej je počasi, kakor v obe ulici. Priobil se je, kakor da se pripravlja na zločin. Sel je počasi, korak za korakom. Izložba je sijala v polni luči in klel je uslužbenca, ki se ni hotel ganiti z mesta.

»Da bi šel proč, bi bil rešen.

LISTEK.

V zarji trpljenja.

F. K.
(Dalje.)

Tomej je blodil po ulicah, kakor pijan. Črni kolobarji so mu plesali pred očimi, da je komaj razločil ljudi, ki so hiteli mitno njega in brezmejno utrujenost mu je objemala telo, kakor že lezen oklep. Ves se je tresel in kolena so mu klecalo z slabosti. Hladni vetrč pomladanskega večera mu je hladil razbeljeno čelo, a Tomej ga ni čutil. Z rokami je iskal v zraku ravnotežja in skor tekal po ulicah. Ljudje so se ozirali za njim in majali z gl

proslavo 500letnice. Stajerski Slovenci hodimo s koroškimi vendar skoro isti križev pot narodnega življenja. Slavnost bo obsegala četvero delov: slavnostni govor, živo sliko »Ustoličenje«, igro »Tugomer«, in živo sliko »Podelitev fevd po vojvodu«.

Pričakujemo obiska od blizu in datec! — a

Afera Dlugosz-Stapinski.

Pod naslovom »Moj odgovor« priobčuje bivši minister za Galijo, Ladislav Dlugosz, brošuro, v kateri se enkrat zelo obširno opisuje afera Stapinskega. V govoru pravi Dlus med drugim: Z več poslanci sem si stavil nalogo, da javno razkrinkam moža, ki je izdal našo stranko, poljsko ljudsko stranko, in ki je za denar prodal pravice in življenske interese poljskega naroda. Kdo bi bil mislil, da bo ta mož našel zaščitnike v avstrijskem parlamentu in sicer v vrstah one stranke, ki se ponaša, da je zapisala na svoji prapor boj proti vsaki korupciji! Namen leži na dlani! Na ta način naj bi se bila obrnila pozornost od korupcijske afere Stapinskega, ki sem jo razkril jaz, obenem pa so hoteli s tem, da so potisnili mene v ospredje, zadeti stranko, ki jo zastopam jaz. V teh kratkih dneh se je izvršilo proti meni sumarično postopanje, pri katerem so poslušali samo tožnike, saj drugih sploh slišati niso hoteli. Edini poskus pošteno mislečega poslanca Angermannu so v zbornici glasno prekricali. Jaz sam sem bil kot minister v stanju demisije, ker sem bil že 14. decembra 1913 izročil prošnjo za demisijo.

Vsled tega po vladajočem običaju nisem mogel nastopiti v zbornici proti obrekovalcem. Vendar pa tudi nisem smel izpostaviti od sebe zastopanega do stojančnega napadu nebrzdanih sovražnikov. Med tem sem bil opriščen svoje službe. Nič me ne ovira več, da ne bi zavračal napadov na svojo osebo in da ne bi dokazal popolne neosnovanosti proti meni izrečenih doložitev.

Bivši minister Dlugosz govoril podrobno o slučaju Stapinski ter pravi uvdoma, da je bil Stapinski kot načelnik poljske ljudske stranke in njenega parlamentaričnega kluba pravi avtokrat. Tudi jaz, pravi, sem mu zaupal in se nisem strasil žrtev, da omogočim njemu in ljudski stranki, da doseže svoje politične cilje. To zaupanje je Stapinski zlorabil. Dlugosz pravi, da je Stapinski brez vednosti in dovoljenja ljudske stranke podpisal takozvani volinoreformni kompromis, ki v nobenem oziru ne odgovarja principu stranke. V moje veliko začudjenje, piše Dlugosz, sem izvedel pol leta nato, da je dobil Stapinski za to 80.000 K in da se je zavezal, da bo podpiral vladu bivšega finančnega ministra Zaleskega, na mestnika Bobržinskog in politiko konservativne stranke. Z grozo so baje pri aferi Canadian Pacific konstatirali, da je Stapinski za denar prodal stranko in narodne interese.

Dlugosz se bavi nadalje s shodom generalnega sveta poljske ljudske stranke v Rzeszowu ter pravi: Stapinski je napolnil dvorano do poveljice z ljudmi, ki so imeli nalogo, da prevpijajo obtožbo načelnika in mu dajo zaupnico. Spoznal sem, da je moja glavnata naloga samo še ta, da strgim temu zapeljivcu ljudstva kričko raz obraz in da rešim poljskega knjita in cel narod tega človeka.

Osebno sem posegel vmes, da Stapinskega popolnoma razkrinkam. Zavedal sem se prav dobro, da moram izgubiti tudi jaz svoje ministrsko mesto. Zato sem podal takoj drugi dan, 14. decembra 1914, iz Lvova pismeno svojo demisijo. Ker je sprejemal denar, je bil Stapinski izključen iz poljske stranke. Samo njegov hitri izstop ga je obvaroval pred nečastnimi posledicami tudi s strani poljskega kluba, ker je bila parlamentarna komisija tega kluba že soglasno sklenila njegovo izključitev.

Podrobno skuša nato zavrniti bivši minister Dlugosz očitanja glede prevare bar. Popperja, svojega statiča napram družbi za lesno industrijo, proti Popperjevi subvenciji za strankarsko glasilo glede tkzv. zamolčanja davčne obveznosti, glede sodno dokazane njegove neverodostojnosti in glede vloge, ki jo je igral v vprašanju petrolejske industrije in osemnatega delavnika. V ta namen predlaže faksimile brzjavk in pisem barona Popperja in barona Eveline in Marije Popper, ki v naravnost neverjetnih izrazih blatita svojega očeta. Končno vsebuje brošura še razne sodne spise v drugih aferah.

Hrvaški sabor.

V sobotni seji hrvaškega sabora, ki se je pričela ob 11. dopoldne, je edini izmed poslancev govoril frankovce dr. Vladimir Prebeg. Uvo-

dona svojega govora je protestiral proti zapostavljanju hrvaške zastave pri slavnosti spuščanja v morje nove vleoklopnice »S. Istvan« na Reki ter zahteval zadoščenje za to, da ni bil na to slavnost povabljen hrvaški sabor v celoti, marveč samo posamni poslanci. Na to je razpravljal o hrvaško-ogrski nagodbi, kritiziral provizorično podaljšanje te nagodbe, govoril o komisariatu in kritiziral delovanje bana, barona Skerleca. Me-l drugim je očital banu, zakaj ni interveniral v prvi seji novo izvoljenega sabora v prilog starčevičanskemu starostnemu predsedniku Millešniču ter končno izjavil, da bo njegova stranka, ki si je v dunajski »Die Information« dala novo ime — »katoliško-konservativne Frankovke«, — glasovala proti indemnitetni predlogi.

Predsednik dr. Bogdan Medakovič se je zavaroval proti govornikovim izvajanjem glede banove intervencije v prvi saborski seji, češ da je nedopustna, da poslanec kliče eksekutivo na pomoč proti saboru, ter izjavil, da bi on prvi nastopil kot predsednik proti banu, ako bi se le-ta vmešaval v avtonomne posle hrvaškega sabora.

Nato je prišla na dnevni red volitev regnikolarne deputacije, obstoječe iz 12 članov. Poslanec hrv. seljačke stranke J. L. J. a. B. e. t. i. c. je stal na nujni predlog, naj se regnikolarna deputacija voli z nalogom, da takoj razveljavlji § 8. nagodbenega zakona in prične z ogrsko deputacijo pogajanja radi finančnega in gospodarske samostalnosti Hrvaške. Ta predlog so podpisali poslanci seljačke stranke in frankovci.

Predsednik je izjavil, da ne dovoli razprave o tem predlogu, pač pa pripušča izjave strank k temu nujnemu predlogu.

To na so podali izjave posl. Julžabetič za seljačko stranko, dr. Pavelič za Starčevičeve stranko prava, dr. Prebeg pa za frankovce.

V regnikolarni deputaciji so bili izvoljeni ti-le poslanci: od hrv.-srbske koalicije: dr. Aleksander Budaj, dr. Hinko Hinkovič, grof Kulmer, dr. Ivan Lorkovič, dr. Bogoslav Mažuranič, dr. Vladimir pl. Nikolić, Svetozar Pribičević in dr. Simeonović-Cokić; od starih unionistov: dr. Aleksander pl. Rakoczy in dr. Svetislav Šumanovič, od opozicije pa Stjepan Zagorac in dr. Vuk Kiš.

Frankovci se volitve v regnikolarni deputaciji niso udeležili. Prihodnja seja hrvaškega sabora bo v sredo 21. t. m.

Albanske homatije.

Kaj bo z Albanijo? Kdo bi mogel to povedati? Da za enkrat homatije še ne bodo ponehale, to je edino gotovo, in vzprisko tega dejstva je več ali manj vseeno, če stoje ali plava pred Valonov avstrijski »Panter« ali pa avstrijski »Sepele«, ki ga pišejo tudi »Csepel«. Mednarodna komisija v Valonu zahteva od velesil očenja posadke. Tudi nič novega. Staro je tudi, da v Valonu zapirajo ljudi, zakaj bi imeli sicer orčnike? Da so ti zaprti ljudje muzlimani, tudi nič novega, saj ne stoji nikjer zapisano, da bi muzlimanov ne smeli zapirati. Lump ostane lump, pa če ima turban ali cilinder na glavi, in lumpi spadajo v luknjo. Velesile so poslate, to je že zdavnaj znano, kontrolno komisijo v Valonu. Zato je menda ostal Izmail Kemal, vendar še vedno šef provizorične albanske vlade. Ta kontrolna komisija pa si slučajno ne išče blažače s kontroliranjem računov, marveč s kontroliranjem privatne korespondence. Velike važnosti je namreč, če si dopisuje Izmail Kemal in zato so ga poklicali pred komisijo, da bi se opravičil zaradi nekaterih pisem. Izmail Kemal se je postavil na stališče, če ima komisija kako vprašanje do njega, da naj pride k njemu. Zato ni prišel. Pozneje so ga seveda prisili, govorilo se je takrat, da so Izmaila aretirali. Sedaj se govori različno in najbolj interesantno je, da kontrolna komisija ni že zdavnaj odstavila Izmail Kemala, če ima tako zvestega Vidovca, kakor to kaže Esad paša v svojem pismu na princa Wieda. Esadovo pismo se glasi:

»Nikakor nisem stal v zvezli z Izet pašo proti kandidaturi visokosti princa Wieda in izjavjam, da tega tudi nikdar ne bom storil in ne bom nikdar podpiral pristašev Izet paše. Takrat, ko je bila Albanija turška, sem bil zvest sultana general, od kar pa je Albanija avtonomna, ne poznam drugega, kakor svojo domovino. Kot vnet albanski patriot bom storil, kar mi je mogoče, da podpiram kandidaturo novega princa. Dokler živi in dokler se ne odpove prestolu, ne bo mogoče izvoliti nikogar drugega v Albaniji za kralja. V slinaju pa, da se odpove Vaša visokost prestolu ali pa, da vas doleti smrt, bi mogel biti

samo jaz anslednik. To je moje prepričanje in to som dokazal tudi z dejani s tem, da sem pregnal propagandisto iz območja svoje vinde. Storil bom, kar bo v moji moći, da olajšam Vaš visokost prihod.

Esad paša.

To je torej Esadovo lice, če smo verjeti temu pismu. Upravičen pa je naš sum, da to pismo ne more biti avtentično iz dejstva, da je prišla vsebina tega pisma iz Trsta in baje iz rok telesnega zdravnika princa Wieda, dr. Berghausen. All piše Esad paša prinцу Wiedu pisma, ki jih sme odpričati tudi njegov telesni zdravnik? Ali mu piše odprta pisma? Ali je dr. Berghausen upravičen sporočila, ki so namenjena princu, dati v javnost, predno je pisma bral princ sam? Prav zelo čudno bi se nam to zdelo, zato tudi temu pismu ne verjamemo. Dr. Berghausen je dosegel 16. t. m. v Trst, 17. t. m. je bila značna vsebina pisma. To bi bila indiskrekcija, za katero bi zasluzil bodoči telesni zdravnik albanskega kneza kažezen po albanski metodici.

Recimo pa, da je to pismo pravo. Esad paša je vendar tudi kot turški general nekoliko izobražen človek, ki ve, kaj piše. In Esad piše:

Samo jaz morem biti Vaš naslednik, če se odpoveste prestolu ali pa če umrete.

Esad paša pravi s temi besedami, da je najboljše, če se princ Wied odpove prestolu. Zvest pristaš bi mu pisal: Pridi, glavo naj izgubim, če se ti ne podvrže ves narod, ki tako hrenem po tujem knezu! Esad paša pa v isti senci tudi odklanja dinastični princip, odklanja pravico prestolonasledstva v rodbini Wied. Njegove besede se glase, kakor bi rekli: In če imaš devet sinov in devet hčera, tvoj naslednik bom jaz. Kaj pa ima knez, ki ima takega podložnika, pričakovati? Ali mu ne bo strezel Esad paša vedno po življenju? Skoraj bi rekli, da bi se ne motili, če bi to trdili. Tudi tu je misel prozorna: Le pridi, skrbel bom, da te bodo sprejeli kot kneza. S seboj pa moraš prinesi onih 75 milijonov, katerih bi velesile meni nikdar ne dale. Ti boš prvi knez, jaz bom drugi. Da se ne bom med twojo vladom postoral, zato bom že skrbel sam, saj se tudi ob knežu vrata nož ne skrha. Za kaj bi torej Esad paša, ki se je bil že enkrat proglašil za albanskega kralja, ne zasedoval še nadalje tega cilja? Čim več prinese princ Wied s seboj, tem boljše je za Esada. Čim udobnejše postelje v Draču knezu Wiedu, tem udobnejše bo stanoval knez Esad.

Da pa nimamo opraviti v Albaniji samo s tem knežjim kandidatom, nam kaže izpoved Sureja bega pred vojnimi sodiščem v Valoni. Ta se zavgorjava, da je pred poldrugim mesecem izvedel za načrt Bekir age, postaviti na prestol Izet pašo. Sureja beg je odgovarjal Bekir agi ter izdal njegovo tajnost avstrijskemu in italijanskemu veleposlaniku. Zato je bil v Carigradu 24 ur zaprt. Izmail Kemalu ni ničesar sporočil, ker ima dokaze, da je Izmail Kemal izdajica. Med tem namreč, ko je vladala v Valoni vsled grške blokade lakota, se je odprejal Izmail Kemal v Evropo ter pisal Venizelosu in kralju Konstantinu, da bo vedno zvesto vdan Grški. Kakor njegov oče, bo tudi on zvesto služil grškemu kralju. Leta 1908. je bil Izmail Kemal pripravljen priznati, da spada cela Albanija do skrajnih grških otokov, torej tudi Valona, pod Grško.

Tu se nam torej zoper odpira nova rana. In v take razmere hočajo spraviti evropske velesile red? Nič ne bo iz tega, pa naj bo knez albanski Izmail Kemal, Esad paša, Izet paša ali Viljem Wied. Naši diplomiati tega seveda niti sedaj še ne vidijo.

Štajersko.

Iz deželnega šolskega sveta, imenovana je provizorična učiteljica na nemški šoli v Konjicah, Stefania Wiessler za definitivno; prestavljena je definitivna učiteljica v Trbovljah-Vodah Hildegarda Rieger in Eggenberg: začasno je vpokojen nadučitelj v Rogaski Slatini Franc Janisch; stalno so upokojene učiteljice Marija Furlan, Olga Gregorič in Emilija Kren.

Iz Rajhenburga. V soboto zvezli je inelo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo svoj del v ne stavljo mesto svoji požrtvovalnosti. To pa naj slavno občinstvo vpošteva in napolni dvorano do zadnjega kotička.

Ta narodna igra s petjem in godbo bo gotovo vsakemu posetniku predstavne nudila dovolj užitka in zabave. Predprodaja vstopnic pri g. Weixlu, Glavni trg 22.

henburškem gasilnem društvu, pravem v Posavju, slovensko poveljevanje. Ob 10letnici načelovanja je društvo odlikovalo tudi g. Kuneja s tem, da ga je na sobotnem občnem zboru imenoval svojim častnim članom.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Velenju ima svoj občni zbor dne 25. t. m. v Ježovnikovem goštinstvu ob 5. uri popoldne z običajnim dnevnim sporedom.

Postanek Wastian in »Südmärkiničen denarji«. Kakor znano, se je o Wastianu tudi trdilo, da je prišel v proprietalske stike z blagajno društvo »Südmärk«, kateremu je načeloval. No, sedaj po treh mesecih se je vendar odločilo vodstvo »Südmärk« dati izjavo, da se je blagajno dne 28. decembra preiskalo in pregledalo knjige ter da se je našlo vse v redu. Nam je vse eno, kako se »Südmärkiničen denarji porabijo; kajti vse eno bo, če jih vzame kak predsednik ali pa kak individuum na Sp. Štajerskem, ki ostane tako dolgo zvest v smuči Germanije, dokler irina kaj »Südmärkinega« cvenka v žepu. Čudno pa je, da se je s to izjavo čakalo tako dolgo; pravijo, da je bila tega kriva tiskarska stavka. Morebiti rebi res.

Maribor. (500letnica ustoličenja zadnjega vojvode korotanskega.) Kot javljamo že na drugem mestu, je sklenila enketa narodnih društev, da praznuje 500letnico ustoličenja zadnjega vojvode korotanskega, čim najslavesnejše. Sicer še spored ni do zadnjega izgotovljen, zedinilo se je pa, da bo glavni del obsegal kratek slavnostni govor, temu bode sledila živila slike »Ustoličenje«, na to »Tugomer« in temu zoper živila slike »Vojvoda podeljuje dostojanstva«. Narodna društva bodo, kot že omenjeno, osnova vso slavnost čim najslavesnejše. Ne le kot čim najefektnejša oderska prireditve je slavnost zamišljena, hoče se tudi na ta dan praznovati v istini važen trenotek, važen dan iz zgodovine slovenske prošlosti. Slavnost se bo vršila dne 22. marca v prostorih Narodnega doma, pričenši ob 3. uri popoldne. Patronanco prireditve se poveri »Zgodovinskemu društvu v Mariboru«. Pozivamo naše sorojake, da prično že danes s čim najzavahnejšo agitacijo. Prireditve bo veljala ogromne vsote. Kljub temu pa se ne strašijo društva izdatkov, kajti tu nam ne gre za gmotni dobiček, marveč samo za to, da pokažemo, kako umevamo uvaževati to, kar se je pred 500 leti zadnjim odigralo svetlega v zgodovini koroških Slovencev, kot vseh nas ostalih. Da pa bo slavnost čim najslavesnejše uspela, je neobhodno potrebno, da naši rojaki na ta dan ne pripajajo drugodi veselic in omogočijo čim najstevilnejši obisk. Pokazati moramo ta dan, da se zavedamo velikega trenotka prošlosti in sedanosti. Prireditve dne 22. marca v Mariboru, bodo sledile še druge v Ptiju, Celju, Žalcu itd.

Iz Maribora. Jutri, v torek, vsi na občni zbor Ciril-Metodovih podružnic!

Mariborski Sokol ima svoj redni letni občni zbor dne 24. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v kmečki sobi Narodnega doma v Mariboru. Spored običajen. **Maribor.** (Priporočljiv obrtnik) Zlatinar Trutschi (recte: Tručl) je vsako soboto in sreda dopoldne — zaveden Slovenec. Namreč: takrat, ko vabi slovenske kmečke odjemalce h kupovanju. Ostale dni, zlasti pa po večerih, je seveda trd »Nemeč«, saj ima že ime čisto nemško... Ta mož je zagrin »Südmärkovec« in gre tako daleč, da štenka celo one slovenske pasante, ki se dobro zaveda vse njegove nemškutarske brezpomembnosti. Izizza pa jih samo za to, ker govore v oni slovensčini, s kojo drugače on vabi kaline v svojo trgovino. Ker je pa mož prav junak, jo pa vsakem izzivanju seveda na moč hitro odkuri. Trutschi je Slovenec — po rojstvu.

Slovensko gledališče v Mariboru.</

Predzna vločna. V petek zvečer so vločili neznani tatovi v manufakturno trgovino Weiss na korzu v Trstu. Navratali so že leženo blagajno in odnesli iz nje za 3000 bankovcev. Isti večer so vločili bržkočne isti tatovi tudi v manufakturno trgovino Gregorčič na Novi cesti. Odnesli so več oblek in kožuhov, vrednih 5000 krov in več denarja iz blagajne. O tatovih nimajo še nobene sledi.

Drobne vesti. V Trst je prišel v soboto telesni zdravnik bodočega vladarja neodvisne (?) Albanije princa Wieda dr. Berghausen. Prišel je iz Drača, kjer je inspirciral na višji ukaz bodoč prestolico svojega vladarja. Dr. Berghausen je pripovedoval v Trstu, da je prestolica princa Wieda popolno moderno urejena. Prebivalci v Draču in v okolicu pričakujejo nestrenpo svojega novega vladarja. Esad paša je izročil dr. Berghausnu baje zelo laskavo pismo za princa Wieda. Princ Wied bo potoval v Albanijo preko Trsta in bo prišel v Drač z enim Lloydovih parnikov dne 25. t. m. — Na Reki so spustili srečno v morje najnovejši in največji dreadnought »Szent Istvan«. Tej slavnosti je prisostvovalo nebroj avstrijskih in ogrskih državnikov in zastopnikov raznih oblasti. — V Lloydovem hangaru v Trstu je vrgla burja delavca Valentina Danekova raz več metrov visok oder. Mož je obležal na mestu mrtv. — Pri spuščanju v morje dreadnought »Szent Istvan« na Reki se je utrgala veriga hidravlične stiskalnice. Veriga je odtrgala delavca, ki je bil pri stiskalnici obe nogi. — Sneg, ki je zapadel Gorico, je skopnil in v Gorici je zopet najlepše gorko vreme. Na nekaterih drevescih so že pognali prviognanki, katere je sneg uničil. — Vsled snežnih zametov je avtomobilni promet Gorica - Postojna ustavljen. Avtomobili vozojo do preklica samo do Vipave. — Na cesti v Devin je dohitel do sedaj še neznan avtomobil 33letnega hlapca Franca Bavorja, ki je peljal po cesti samokolnico. Avtomobil je vrgel moža v cestni jarek, kjer je obležal mož nezavesten. Avtomobilist se ni niti zmenil za posrečenja in je peljal naprej. Moža so dobili več ur po nesreči potnik in so ga peljali v bolnišnico. — Mož, ki je poskusil dvigniti pri prometni banki na Reki na račun inženirja Rubinichu 3000 K in pobegnil, še niso dobili. Sumijo, da je bil ponevernik kak bivši Rubinichov delavec, ki je dobro peznal razmere in da je bil v zvezi s kako dobro organizirano tatarsko družbo. Umrl je v Roču župnik in prodekan g. Rihard Ružička. Pokopali so ga v nedeljo. — Vsled silne barje je šel v soboto zvečer neki Anton C. iz Trsta namesto domov v ulico Sv. Filipa v Starem mestu. Včeraj zjutraj je dobil, ko se je zbudil, poleg sebe hudo nečerno žensko in hudega mačka, pogrešil pa je denarnico, v kateri je imel 1600 K denarja. Ženska tatvino zanika.

Napredok slovenskega naroda na prosvetnem polju.

Pri splošnem ljudskem štetju se pri posamnih osebah, karor je znano, tudi zabeleži, da - li je dotičnik več čitanja in pisana. Statistični rezultati ljudskega štetja v tem oziru je velezanimiv, ker nam kaže stopnjo izobrazbe, na kateri se nahajajo posamni narodi. V naslednjem podajamo na temelju uspehov zadnjih ljudskih štetij statistične podatke o pismenosti prebivalcev avstrijskih južnih dežel.

Po ljudskem štetju leta 1910. je bilo na našem jugu nepismenih ali analifabetov: med Nemci 41%, med Slovenci 15,40%, med Italijani 17,42 odstotkov in med Srbohrvatimi 63,67%. Ako uvažujemo, da so Nemci na našem jugu večinoma sami uredniki, potem se ni čuditi, da so analifabeti v njih vrstah tako maloštevilni. Če torej izvznamo Nemcev, ki pravzaprav itak ne pridejo v poštev, ker na našem jugu nikjer ne tvorijo avtotonega prebivalstva, stojimo Slovenci na jugu v prosvetnem oziru na prvem mestu, ker je med nami samo 15,40% nepismenih ljudi, to je takih, ki ne znača ne čitati, ne pisati.

Leta 1910. je bilo na avstrijskem jugu 94,43% Nemcov, 81,74% Italijanov, 79,31% Slovencov in 35,48% Srbohrvatov, ki so znali čitati in pisati, dočim je bilo leta 1900. pismenih t. i. takih, ki so večji čitanja in pisana 88,61% Nemcov, 71,06% Italijanov, 65,67% Slovencov in 24,00% Srbohrvatov. Slovenci smo torej v zadnjem desetletju napredovali glede pismenosti za 13,46% in izkazujemo potemtakem med vsemi narodi na tem polju največji napredok, ker so Srbohrvatji napredovali samo za 11,48%, Italijani samo za 10,68%, Nemci pa celo samo za 5,82%.

Zanimivo je tudi odstotno razmerje pismenih in nepismenih v po-

samih življenjskih razdobjih. Moških med 10 in 20 leti jih je večih med Slovenci čitanja in pisana 95,91%, ženskih v isti starosti pa 95,94%, dočim je moških v isti starosti med Italijani pismenih samo 93,4%, ženskih pa 92,7%.

V starosti od 20. do 30 let je bilo leta 1910. pismenih Slovencev 93,4% Slovencev pa 92,8%. Tudi v tej skupini so Italijani za Slovenci, ker je pismenih Italijanov v tej starosti samo 92,2%, Italijank pa celo samo 87,8%.

Tudi v starosti od 30 do 40 let je razmerje glede pismenosti med Slovenci in Italijani skoraj enako. — Ljudsko štetje namreč izkazuje v tej starosti 88,5% pismenih Slovencev in 86% pismenih Slovenc, dočim je pismenih Italijanov 88,7%, pismenih Italijank pa samo 82%.

Iz teh podatkov je razvidno, da korakamo Slovenci na polju izobrazbe mogočno naprej in da ni daleč čas, ko bomo stali ob grobu zadnjega analfabeta med nami.

Dnevne vesti.

Izredna seja občinskega sveta bo v sredo, dne 21. januarja t. l. ob 6. zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu je: Ponovno posvetovanje o županovih poročilih in posojilih mestne občine ljubljanske in njih uporabi ter o dolgovih mestne občine v razne občinske zaklade. — **Ker je za nekatere točke tozadnevnih nasvetov v zmislu § 57. občinskega reda potrebna kvalificirana večina, vabijo se vsi p. n. gg. občinski svetovalci, da se seje zanesljivo udeleže ter se opozarjajo na določila § 58. obč. reda.**

+ **Na čelu besedolomnikov.** G. dr. Šusteršič je v poslanski zbornici dosegel uspeh, za kateri ga ne bo nihče zavidal. Iz uvdovnega članka spoznajo čitatelji, kako sta se poslanska zbornica in gospodska zbornica domenili in dogovorili zastran osebnega davka. Dostavljamo le še, da so krščanski socialisti sami ponudili gospodski zbornici tak kompromis. Toda, ko je bil dogovor sklenjen, so krščanski socialisti naenkrat postali drugih misli in so hoteli dogovor preprečiti. Tako ali tako, z lepa ali z grda. Končno so se dogovorili z nekaterimi drugimi strankami, da poskusijo preprečiti sklenjeni dogovor potom posebnega dodatnega predloga. Očividno je, da gre za **prav načadno besedolomstvo**. Tako veliko in grdo je to besedolomstvo, da ni hotel nihče prevzeti prve vloge, ne krščanski socialisti, ne nemški nacionalci, ne Poljaki. V tej zadregi so se obrnili za pomoč do dr. Šusteršiča in ta res posodil svoje ime temu besedolomnemu predlogu. Krščanski socialisti so za to veliko uslužbo proglašili dr. Šusteršiča za svojega najzveznejšega bašbozuka.

+ **Avstrijsko državno uradništvo** je skrajno ogorčeno zaradi predloga, ki mu je posodil svoje ime dr. Šusteršič. V soboto se je v državnem zboru oglasila cela vrsta uradniških deputacij, ki je protestirala proti predlogu dr. Šusteršiča in zahtevala, da se zavrže. To zahtevanje je dobito toliko večji pomen, ker je vodja češke obstrukcije Stanek rekel uradnikom: Obstrukcije bo takoj konec, če izgine Šusteršičev predlog in vse bo v petih minutah rešeno; če pa ne izgine Šusteršičev predlog, razbijemo državni zbor, pa naj si vlasta pomaga s § 14.

+ **Klerikalci so hudi in ogorčeni,** ker poročajo in razpravljajo o vodikem sandalu vsi svetovni listi. Hudi in ogorčeni so na naprednjake, očitajo jim, da so le - ti poskrbeli za to, da se je dvomljiva slava »svete Johanice« raznesla po celi svetu. Tako - le modrujejo: »Ce se v privatni družini ljudje razpro, kar se tudi v liberalnih družinah mogoče zgodi, potem res olikanji ljudje nimajo navade, bešati zasebnih stvari na veliki zvon, ampak poravnajo svoje razprtje doma, med seboj. To zahteva diskrecija napram javnosti.« To so prav lepe besede in bi bile v normalnih razmerah tudi umestne. Toda lepi nauk bi moral veljati za obe prizadeti stranki — za klerikalce in za naprednjake. Seveda, klerikalci gorže ta nauk samo takrat, kadar se tice njih, samo takrat zavajajo hinavsko oči in kličejo: »Ne obesajmo svojih zasebnih stvari na veliki zvon, ampak poravnajmo svoje razprtje doma, med seboj.« Ako pa se jim zdi, da bi morali naprednj. oblatiti pred svetom in jih postaviti v slabu luč, takrat živžgajo na vsa načela in spravijo med svet vse, o čemer misljijo, da bi moglo njihove politične nasprotnike kompromitirati. Ali naj to dokažemo? Dokazi so nam takoj pri rokah. Vzemimo kar najnovejši slučaj: revizija na magistratu, ki jo je na Štefetovo Željo odredil deželni odbor. To vest je kar toplo poslal Štefe potom Hercogove korespondence dunajskim in graškim nemškim listom. No, to bi končno še bilo nič slabega, ako bi poslal sa-

mo suho vest, toda garniral jo je takoj z raznimi lažmi in namigavanji, češ, da je deželni odbor odredil revizijo na ljubljanskem magistratu, ker se gode tam razne nereditnosti, ker so prišli na sled raznim tativinam in defravdacijskim, in da bi te infamije še bolj zabelil, jih je podkreplil z raznimi citati iz »Sloveca«, ki je tudi napovedoval naravnost strašna razkritja o koruptnem gospodarstvu na ljubljanskem magistratu. Tako je postal »Slovenec« še pred par tedni. Takrat je bilo vse prav in še na misel mu ni prišlo načelo: »poravnajmo svoje razprtje doma med seboj in ne obesajmo jih na veliki zvon.« Ali naj navajamo sedaj še vzdgle iz afere »Glavne posojilnice«? Kakšen kapital so kovali klerikalci iz te nešrečne afere pred tujo javnostjo, to je še itak vsakomur v živem spominu. In vzprisko takega svojega postopanja se delajo klerikalci sedaj ogorčene, da je škandal z vodiko Johanno prodrl v najširšo javnost in da piše o njem vse svetovno časopisje. Hinavci! Sedaj zavijajo licemerski oči in vzdihajo: »Nemci nikakor niso voljni delati od liberalcev zaželenih razlik med liberalnimi in klerikalnimi Slovenci, ampak pravijo: »So sind die Slovenen!« Ej, klerikalna gospoda, pridržite si svojo ogorčnost in moralno žalost, saj Nemci niso delali razlike med liberalnimi in klerikalnimi Slovenci tudi takrat, ko je Štefe javil nemškim listom o »tavinah in defravdacijsah na ljubljanskem magistratu! Pika!

+ **† Prof. Vilibald Zupančič.** Včeraj dopoldne je umrl v Ljubljani v pokojenju: profesor in šolski svetnik Vilibald Zupančič. Pokojnik je bil na glasu kot dober šolnik in je bil kot tak dolgo vrsto let okrajni šolski nadzornik. Političnega življenja se aktivno ni nikoli udeleževal, bil pa je ves čas zvest pristaš narodno-napredne stranke. Zapustil je vodo Margaretu in štiri sine, izmed katerih je Evgen okrajni komisar, dr. Adrijan pa odvetniški kandidat. Pogreb bo v torek 20. t. m. ob 3. popoldne. Bodti odličnemu šolniku ohrajen trajen spomin!

+ **Nov list.** Izjavljeni je začel v tiskarni M. Hrovatinha tedenik »Naš Glas« kot glasilo nanovo se snjuče neodvisne kmečke stranke. List se bo pečal v prvi vrsti z gospodarskimi vprašanji. List »Slovenski Dom« bo izhajal dalje kot glasilo načel narodno - napredne stranke.

+ **O vodiki Johanci** priobčuje obširen članek petrogradska »Novo Vremena« pod naslovom »»Svet« Ivanka in njeni visoki pokrovitelji.« Ugleđni ruski list je v svojem članku zlasti podčrtal zvezne, ki so jih imeli s »sveto« Ivanka reški kapucini ter škofa dr. Jeglič v Ljubljani in dr. Stadler v Sarajevu. Članek navaja vse podrobnosti, ki jih je dognala sodna razprava.

+ **Senzacionalen proces na Dunaju.** Nekaj let je že tega, kar se je vršila v Ljubljani kazenska obravnavna, ki je vzbudila takrat zanimanje po celi Avstriji. Tožen je bil sin nadvojvode Ernesta, baron Walburg. A tudi njegova sestra, Klotilda pl. Simič, je bila tedaj arretirana, vendar se je sodno postopanje proti njej ustavilo. Pri takratnem ljubljanskem procesu je bilo glavno vprašanje to, če se je nadvojvoda Ernest, ki je prebival v Ljubljani, res pravilno in postavno poročil z materjo svojih otrok. Wallburg in Klotilda pl. Simičevi je šlo za dedčino po nadvojvodu Ernestu. Ljubljanski proces ni v tem oziru prinesel nikake jasnosti, četudi so veleprevidne izpovedbe nekaterih prič napravljale vtisk, da je bil nadvojvoda Ernest cerkveno pravilno poročen. Zlasti veliko zanimanje je tedaj vzbudila izpoved takratnega mestnega komisarja Robida, o katerem se je vedelo, da tej stvari ni bil zasišan samo na edino kompetentnem mestu, namreč pri sodišču, nego tudi pri - deželnih vlastih. Morda bo gosp. Robida še imel priložnost o tej stvari dati pojasnila, kajti Klotilda pl. Simič jo je zopet sprožila. Vložila je namreč pri okrajnem sodišču za notranje mesto na Dunaju tožbo proti komorniku grofu Strachwitzu, naj ta pod prisego izpove, kar mu je znano o zapuščini nadvojvode Ernesta. Klotilda pl. Simič je sodišču predložila pismo, v katerem ji nadvojvoda Ernest piše, da je bil z njeno materjo poročen in da je v svojem testamentu za otroke izdatno poskrbel. Ko je nadvojvoda umiral, niso postigli Klotilde pl. Simič k njemu in tudi glede oporoke ni mogla zadobiti zadostnega pojasnila. Toženi 82 let stari grof Strachwitz je izpovedal pri sodišču, da mu je nadvojvoda Ernest priznal, da je bil z baronico Walburg cerkveno poročen.

+ **Nesreča na železnicu.** V soboto okoli pol 7. ure je popravljal sprevodnik državne železnice Ivan Ciril na južnem kolodvoru pri vozu na strehi vsetilku, kjer mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel na tla, da je kar tam obležal. Baje si je pretresel možgane. Poklicniki so rešili voz, s katerim so ga prepeljali v deželno bolnišnico. Ponesrečenec je oženjen in splošno priljubljen.

+ **Nesrečni padec.** Pred kratkim je 68letna sopronka hišnega posestnika na Stari poti št. 15 Andreja Taškarja gospa Lucija Taškarjeva doma tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo. Ostala je v domačju.

+ **Simon Gregorčičeva knjižnica.** Wolfsova ulica 10/I. V soboto je neka dama zamenjala dežnik v knjižnici. Prosí se, da ga prinese nazaj.

je priznal, da je bilo premoženje nadvojvode Ernesta jako znatno. Obravnavna je bila preložena in bo sodišče rekviralo zapuščinski akt po nadvojvodi Ernestu od najvišjega dvornega urada. Tako zna zdaj priti le jasnost v to stvar. Kakor znano, je najstarejši sin nadvojvode Ernesta, v Ljubljani obsojeni Walburg, natakar v Budimpešti.

+ **Mezdnji boj avstrijskih tiskarjev.** Z 19. januarjem dela po določbah začasnega pomočniškega cenovnika v 300 tiskarnah okoli 3600 pomočnikov. Te tiskarne imajo tudi čez 900 pomočnih delavcev in delavk. Poleg tega je zaposlenih še v dunajskih tiskarnah, ki izdajajo le časopisje, v črkolivnicah in stereotipijsah ter v državnih podjetjih okoli 2300 pomočnikov, ki delajo v zmislu posebnih cenovnikov.

+ **Umrl je šolski sluga na ljubljanskem c. k. I. državnem gimnaziju, g. Ignacijem Vakseljem.** Po daljši bolezni. Z njim izgubi zavod zvestega, poštnega, svoji gimnaziji srčno udanega služabnika. Pogreb bo jutri v torek popoldan ob 2. iz šolskega poslopja.

+ **Štiridesetletnica.** Dne 4. februarja praznjuje g. Nikolaj Rus, sluga mestnega fizikata svojo 40letnico službovanja pri mestnem magistratu. Mož je pri svoji starosti še čvrst in čil ter pri vseh tovarih »Nadnega doma« veselča in poznan kot zvest in odkrit tovariš.

+ **Dan za športnike.** Včerajšnja nedelja je bila, kakor nalašč za vse zimske športne. Vreme je bilo dovolj lepo in ne premrzlo, vsled česar so mestni športni krogi poleteli na vse kraje okolice. Po cestah so brekli v sani zapreženi konji, sankaliki v sanji drsališča so bila jako živahna, največ je bilo pa smučarjev. Iz vsega kota je prilezel če že ne drugi, pa kak vojak. Izredno veliko se jih je po odpeljalo z zutrajšnjima vlakoma na Gorenjsko, največ do Medvod, nekateri pa še dalje. Tudi na Smarno goro, k Sv. Katarini in Sv. Joštu jih je poletelo nekaj in le zmrzljenci so ostali v mestu po kavarnah in doma pri zakurjenih pečeh.

+ **Fantovski ples** prirede fantje Šentjakobske soseske v soboto, dne 31. januarja pri Češnovarju na Dolenjski cesti pod pokroviteljstvom župana iz Kurje vasi. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 v za osebo. Ker se priredi v prid knjižnici Gospodarskega naprednega društva za Šentjakobski okraj in vabijo na najboljše udeležbo ter preplačila hvaležno sprejemajo Šentjakobski fantje.

+ **Automobilска zveza Škofja Loka - Trata kolodvor** je za nekaj dni vsled potrebnih rednih popravil voz ustavljenia do preklica.

+ <b

nor g. Zvon. Strmac, starega Zamrebo prvi spakovnik g. Arnošt Grund, subretno partijo plesalke Vande gdč. M. Zličarjeva, mladostno kemično vlogo Popiola pa spakovnik g. Al. Binički. Opereta ima velike zbole, predigre k aktom in končno veliko poljsko slavnost žetve.

Gledišče. V nedeljo večer so vprizorili Štolbovo veseloigrino »Na letovišču«. Stvar ima v drugem deljanju prav srečen prizor, ki so ga igrali gg. Danilo, Povhe, Grom in pozneje še gospa Bukškova. Gospod Danilo je kazal šlapastega zakonskega moža tako spremno in resnično, da mu sodi za to najiskrenje priznanje. S svojo nepretirano, diskretno igro je postavil na oder res zdravo in živo komično figuro, ki se ji more in mora tudi inteligentnejši gledalec srca smejeti. Vzorna v kostumu in besedah je bila gospa Bukškova. Igrala je z izborno realistiko, česar ni mogoče popolnom trditi o g. Povhetu, dasi je bil tudi prav dober, vendar stiliziran. Še bolj ponarenjen je bil gostilničar, ki ga je igral g. Peček. Gdč. Gjorgjevičeva se je gibala po odu primerno in dostojo, njen profesor (gospod Skrbinšek) je bil dosti resničen in živ. Gdč. Wintrova, g. Grom in drugi so se priklopili po zmožnostih celot in odigrali igro na splošno zadovoljnost publike. P.

Rnjiževnost.

»Slovenski Pravnik« ima v št. 12. naslednjo vsebino: 1. Dr. Rudolf pl. Andrejka: Bera 2. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) Spori med hranilnico, ki izvršuje po svojem ustavu opravila v zmislu člena 272 št. 2 trg. zak., in med njenim knjigovodjem spadajo pred trgovsko sodišče (trgovski odsek okrožnih in deželnih sodišč [§ 51. št. 2 i. n., § 39. št. 2 uvodnega zak. k. trg. zakonu]). Kadar je stvar nujna in po vsebini izpodbijanega sklepa ni mogoča dvojna odločba o isti stvari na višji stopnji, se sme rekurz predložiti višji stopnji še predno je potekel za rekurz dovoljeni rok. (§ 208. s. prav.) b) Slučaj uporabe tujega (angleškega) prava po zmislu §§ 36. in 37. obč. drž. zak., osobito glede pravice iz »konosementa«. — Dokaz veljavnega angleškega prava. — Dokaz, ki ga dogovorita stranki za sporno okolnost, je veljavem. B. Kazensko pravo. a) Uporaba § 392. kaz. pr. r. v postopanju glede prestopkov. (Sodba kasacijskega dvora z dne 14. oktobra 1913 Kr II 299/134.) 3. Izpred upravnega sodišča. Pri presoji stavbnih prošenj je varovanje estetičnih ozirov prepričeno prostemu preudarku stavbnih oblastev, ne da bi mejaši ali druge, s stavbo prizadete stranke bile opravičene uveljavljati zahteve dobrega okusa (estetike, arhitektonike) kot svojo subjektivno pravico. (Razsodba upravnega sodišča z dne 17. decembra 1909 št. 11.406 ex 1909.) 4. Matej Andrejevič Ternovec †. 5. Književna poročila. 6. Razne vesti.

Izpred sodišča.

Sodna razprava Golia - Lotrič. Danes dopoldne se je vršila v Novem mestu vzkljucna razprava o tožbi znanega vladnega koncipista Gustava Golia je proti odvetniškemu kandidatu Lenartu Lotriču radi razlaganja, ki ga je le-ta zagrešil na političnem shodu v Muhaberu. Golia je pri tej obravnavi pogorel in Lotrič je bil oproščen vsake krivde in kazni.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Ogenj v Kastelicevih trgovini v Kaniji — pred kazenskim sodiščem.

V dobi splošnih čudežev se ne sine nikomur čudno zdeti, če pride tudi genj pred kazensko sodišče. Beležimo pa ta »čudež« v varstvu splošno znanega poštenega lastnika trgovine Franc Kastelica v Kaniji, katerega je, kakor znano, na novega leta jutro zadela velika nesreča, ko mu je genj in z njim zdržena eksplozija uničila skoro celo trgovino. Za uničeno in poškodovano blago je novi lastnik gosp. Edmund Kastelic sicer dobil od zavarovalne družbe odškodnino, toda škode, ki mu je vsled tega nastala, ker se je promet v trgovini do ureditve moral prekiniti, te mu nihče ne povrne. Zato bi ne bilo le malo človekoljubno in krščansko, ampak za dotičnega tudi samega nevarno, ki bi o vzrokih te nesreče razglašal govorice, ki so se v petek pred novomeškim kazenskim sodiščem izkazale kot popolnoma neutemeljene. To pot je bilo prizadeto samo c. kr. državo pravdinstvo, ki je na podlagi orožniške ovadbe proti g. Kastelicu uvedlo sodniško postopanje, češ, da je genj nastal vsled malomarnosti. Naglašalo se je, da je nesreča nastala ali vsled prehude

kurjave v peči ali pa, ker je morda kdo priateljev »sladkega« malomarno vrgel cigaretto na tla in se g. Kastelic, predno je trgovino zaprl, ni pogrial za vse te morebitnosti. Po izpovedbi Kastelica in enega njegovih trgovskih sotrudnikov bi ogenj iz vzrokov v otožbi državnega pravništva že zaradi tega ne bi mogel nastati, ker je dokazano, da je ogenj izbruhnil daleč od peči in ne pri tleh, marveč zgoraj v desnem kotu na štežalah, kjer so bili nakopičeni zavoji vžigalic. Do peči pa ogenj sploh ni prišel. Tudi je bila cev od peči varnostno zavarovana in je ogenj nastal daleč proč od mesta, kjer gre cev skozi zid v dimnik. Gosp. okrajnemu sodniku je bila situacija iz osobnega ogleda na licu mesta znana in je tej izpovedbi v polnem obsegu verjal. Gosp. Kastelic je mnenja, da so ogenj provzročile miši, ki so prišle do zavojev vžigalic, mogoče pa je tudi, da se so vžigalice kemičnim potom samme vžgale. Navzoči zastopnik javne otožbe je bil po teh izpovedbah tudi sam tako prepričan o popolni nedolžnosti g. Katselica, da je še pred razsodbo svojo tožbo umaknil. To naj služi v svarilo vsem raznašalcem (tudi ženskemu spolu) neutemeljene govorice o vzroku nesreče, ki je Kastelicu itak dovolj občutno zadela.

Razne stvari.

* Blatno jezero na Ogrskem je popolnoma zamrznjeno.

* Tovarna za papir v Pordenone je popolnoma zgorela. Škodo cenijo na 365.000 lir.

* Pobegli častnik. Iz garnizije v Znojmu je pobegnil poročnik Josip Friedl 99. pešpolka. Vzrok bega še ni znan.

* 40.000 kron je nakazala hrvaška vlada za Hrvate v Ameriki, ki bi se radi vrnili domov, pa nimajo sredstev za vožnjo v domovino.

* Železniška nesreča. Pri Montalti in Castro je trčil brzovlak v torni vlak. Obe lokomotivi in 11 voz je razbitih. Strojnica, kurjača in vlačkovodji so bili ubiti, več potnikov je ranjenih. Vzrok nesreče še ni znan.

* Zastrupil se je v Neaplu neki Cigale iz Dunaja. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico. Cigale je bil, kakor je izjavil, straten igralec in je žrtev Monte Carla, kjer je zaigral vse svoje lepo premoženje.

* Obsoten ogrski urednik. V soboto se je vršila v Budimpešti obravnavava proti uredniku »Pesti Hirlap« Mazayu zaradi razlaganja cesarja. Mazay je objavil cesarjevo lastnoročno pismo povodom odstopa Lukacsa in je namigaval v komentarju na žaljiv način na starost našega cesarja. Mazay je bil obsojen na 1 mesec državne ječe. Mazay se je proti sodbi pritožil.

* Nameravani atentat na grškega kralja. Neka Bolgarka iz boljše družbe je ovadila oblastim v Solunu, da se je zarotilo več oseb proti grškemu kralju in da so že najeti štirje morilci, ki imajo naloge, usmrtili kralja Konstantina. Navedla je najete morilce imenoma. Policija je uvelia preiskavo. Doba označena morilca je odgnala, dva pa, ki sta šele na potu iz Bolgarije izvedela, da je zarota razkrita, sta neznano kam pobegnila.

* Stavka v Južni Afriki je že skoro popolnoma prenehala. Železničarji, rudarji in drugi delavci so se vrnili v veliki večini zopet na delo. Stavkujoči nimajo nobene niti moralne niti gmotne podpore in delavci se morajo ukloniti in se vpreči zopet v prejšnji jarem. Dosegli bodo pač nekaj ugodnosti, toda večino njih upravičenih zahtev ne bodo dosegli, ker je vlada pridobil a zase velik del prebivalstva in je udušila stavko z nasičilom.

* Ponesrečen podmorski čoln. Potopljeni podmorski čoln A 7, eden najstarejših podmorských angleških čolnov leži 17 vozlov globoko pod vodo. Čoln je izgubljen. Vsi poskusi čoln dvigniti so se ponesrečili. Na čolnu je bilo 15 mož posadke. Potapljači so prišli sicer do čolna, trkali so na stene in dobili odgovor. Čoln lahko ostane 14 ur pod vodo in je za ta čas preskrbljen z zrakom. Vzrok nesreče še ni znan.

* Atentat na turškega generala v Parizu. Policija je strogo zavarovala hišo Serif paše. Preiskava je dognala, da se je zarotilo proti paši 10 oseb znamenom, da ga umore. Prvotno so nameravali napasti Šerif pašo ob prilikah, ko se pelje z avtomobilom na sprechod. Zarotniki so prišli naravnost in Carigradu. Družba je obsegala več policijskih uradnikov, političnih fanatikov in več oseb, ki so pripravljeni storiti za denar vse, kar se jim naroči.

* Izbruh ognjenika Sakura-Simachi. Vulkan bluje še vedno naprej. Otok je popolnoma izgubljen, v bližnji okolici je uničeno vse obrežje sosedne celine. Prebivalstvo je daleč na okrog popolnoma zbegano. Število ponesrečencev ne bo tako veliko, kot se je prvotno poročalo, ker se je poročilo

nekaterim, da so se režili, o katerih pa niso vedeli v prvi razbarjenosti, kje se nahajajo. Kljub temu pa mora biti število ponesrečencev zelo veliko in presega 10.000. Gospodarska škoda, ki jo je povzročil izbruh, je ogromna in do sedaj še neprecenljiva.

* Zastrupljeno Hofo. — Ob-soba. Sodni dvor je stavil porotnikom sledenje vprašanja: Glede umora očeta, eventualno glede poizkušenega umora, glede umora nezakonskega sina Karla Richtera, glede umora prve Hopiove soprove, glede umora zakonske hčerke Else, glede poizkušenega umora druge soprove, glede umora, eventualno glede poizkušenega umora matere in glede poizkušenega umora tretje soprove. Zagovornik Hopfa je predlagal še več eventualnih vprašanj, toda senat je vse njegove predloge zavrnil. Porotniki so potrdili vprašanja glede umora prve žene in glede poizkušenega umora druge in tretje žene ter obih otrok. Državni pravnik je predlagal odsodo na smrt. Hopf je bil obsojen na 15 let težke ječe in v izgubo vseh meščanskih pravic.

* Atentat na turškega generala v Parizu. Takoj po ponesrečenem atentatu na Šerifa pašo se je javil v njegovi palaci Burhan Eddin bej. Policija ga je aretirala. Drugi dan so ga izpustili. Povodom nadaljnje preiskave pa so ga zopet aretirali, ker je na sumu, da je bil atentator razna navodila, ker je bil poučen kot stalni gost Šerifa paše o njegovih hišnih razmerah. Tudi so zopet aretirali Iskanderbeja in sicer na kolodvoru, ko se je hotel odpeljati v Carigrad. To kaže, da je bil atentat dobro organiziran in da je sodelovalo pri tem tudi več oddišnih politikov sedanje turške vlade. Med tem so našli tudi stanovanje ubitega atentatorja. Pri hišni preiskavi so našli važne listine, katerih vsebina še ni znana in ki vsebuje več državnih tajnosti. Atentator se je nastanil na stanovanju pod imenom Dževad Alibej, dijak, 22 let star, iz Bitolja.

* London pomoč. London je postal v zadnjem času v pravem pomenu besede mesto nočnega življenja. Kdor je poznal London pred 10 ali 15 leti in ga pride sedaj pogledat, ga ne bo več našel. Že v zadnjih letih se je začelo vedno bolj živahnovo življenje ponoči. Odkar pa so zavladali v londonskih družbah tango in drugi moderni plesi, je prevladalo nočno življenje. Kdor ljubi ples, vino in ženske, ta naj ne išče zabave po dnevu, niti zvečer. Prava zabava se prične za Angleži sedaj še le po 12. uri, ko ugasnejo v javnih lokalih luči in ko preprodijo veselle družbe skrbna in brezobzirna policija. Da si zavarujejo Angleži nočno veselje klubov policijskih sitnostim, so ustanovili takozvane nočne klube. Teh jim policija ne more braniti. Po končanih veseljih v javnih lokalih, katerih konča že včasih komaj čakajo, gredo veseljaki v svoje klubove prostore, kjer se razvije še le pravo veselje. Seveda ti klubovi niso vsakemu pristopni. Kajti klubovi imajo tudi namen, da se zavarujejo družba pred neprijetnimi gosti in vasiljci, česar v javnem lokalih storiti ni mogoče. Da je kdo vsprijet v klub, se mora podvreči ostrom pogojem in morajo biti zadovoljni z njim vse klubovi člani. Takih nočnih klubov je v Londonu že silno veliko in se vedno bolj ustanavlja.

* Tolažba za starejše gospode. Pod tem naslovom je priobčil pred kratkom neki ugleden francoski list sledoč zanimivo statistiko: Neki ameriški učenjak je trdil, da prekračna delavnina sila in zmožnost pri možu svoj višek s 40 letom in je obsodil vse nad 40 let stare moške naravnost v pokoj, češ, da od njih ni mogoče več kaj velikega pričakovati. Nasproti ti predržni in sumarčni trditvi ameriškega učenjaka dokazuje francoski list, opiraje se na zgodovino bivših in sodobnih velikih mož, da so izvršili ti svoja najlepša in najboljša dela v starosti od 40. do 55. leta. Kemički in fiziki so dosegli najlepše uspehe svojih študij povprečno v 40 letu starosti. Pesniki so ustvarili najlepše proizvode v povprečni starosti 40 let, izvzemši romanopisce, ki potrebujejo dve leti več do svojega viška. Če hoče postati kdo dober vojskodaj, mora dočakati povprečno 47. leto, godbenik spiše najboljše delo v 48 letu in pred 48 letom ne doseže tudi skoraj noben gledališki umetnik svojega viška. Kdor hoče vplivati na človeštvo kot filozof in moralist, mora čakati 51. leta za svoje najboljše delo in zdravnik postane prav umetnik svoje stroke povprečno še le z 52. letom. Politik je najboljši v 53. letu, humorist pa doseže svoj višek šele v 56. letu, da se je najtežje pružiti umetnosti svoje sodobnike zavativati.

* Atentat na turškega generala v Parizu. Policija je strogo zavarovala hišo Serif paše. Preiskava je dognala, da se je zarotilo proti paši 10 oseb znamenom, da ga umore. Prvotno so nameravali napasti Šerif pašo ob prilikah, ko se pelje z avtomobilom na sprechod. Zarotniki so prišli naravnost in Carigradu. Družba je obsegala več policijskih uradnikov, političnih fanatikov in več oseb, ki so pripravljeni storiti za denar vse, kar se jim naroči.

* Izbruh ognjenika Sakura-Simachi. Vulkan bluje še vedno naprej. Otok je popolnoma izgubljen, v bližnji okolici je uničeno vse obrežje sosedne celine. Prebivalstvo je daleč na okrog popolnoma zbegano. Število ponesrečencev ne bo tako veliko, kot se je prvotno poročalo, ker se je poročilo

Telefonska in brzjavna poročila.

Parlamentarna situacija.

Dunaj, 19. januarja. Zbornični predsednik dr. Sylvester je konferiral danes z ministrskim predsednikom Stürgkhom, ki mu je izjavil, da je vlaža pripravljena čakati do 1. februarja na rešitev finančnega načrta. Predsednik Sylvester je nato konfiriiral s češkimi agrarci, ki zahtevajo zadoščanje zaradi žalitev poslanca Steinwenderja, ki je imenovan v zadnji konferenci načelnikov strank češke agrarne, smrkovce.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemških nacionalcih in kršč. soc. vlaža vsled tega energetično nastopa uradniških organizacij silno razmišljajo.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemških nationalcih in kršč. soc. vlaža vsled tega energetično nastopa uradniških organizacij silno razmišljajo.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemških nationalcih in kršč. soc. vlaža vsled tega energetično nastopa uradniških organizacij silno razmišljajo.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemških nationalcih in kršč. soc. vlaža vsled tega energetično nastopa uradniških organizacij silno razmišljajo.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemških nationalcih in kršč. soc. vlaža vsled tega energetično nastopa uradniških organizacij silno razmišljajo.

Dunaj, 19. januarja. Nemški nacionalci in krščanski socijalci so dobili danes nebroj brzjavk uradniških organizacij, ki zahtevajo, da naj sprejmejo kompromis meščanske komisije. Pri nemš

Slovenci in Slovenke!
Ne zabiće družbe sv. Cirila in Metoda.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. januarja 1914.

T o r m i n.

Pšenica za apr. 1914. . za 50 kg 11-72
Rž za apr. 1914. . za 50 kg 8-96
Oves za apr. 1914. . za 50 kg 7-76
Koruz za maj 1914. . za 50 kg 6-77

Meteorološko poročilo.

Visina nad morjem 380-2 Srednji zračni tlak 738 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17. 2. pop.	725-3	-3-5	brezvret.	snež oblačno
" 9. zv.	726-3	-4-1	sl. vzh.	
18. 7. zj.	728-4	-4-0	sr. vzhod	*
" 2. pop.	729-9	-0-4	sl. szah.	*
" 9. zv.	733-7	-2-2	sr. jvhz.	*
19. 7. zj.	734-2	-4-6	sl. svzh.	*

Srednja temperatura sobote -4-3°, norm. -2-5°, nedelje -2-2°, norm. -2-4°. Padavina v 24 urah 5-8 mm in 0-0 mm.

Dobro okrasjen
pianino in kratki klavir
se ceno prodasta. 274
Radeckega cesta št. 2/1.

Lilijskomlečno milo s konjičkom
Bergmanna & Co., Děčín n. L.

ostane prejkošnje nedosežno po svojem učinku proti pegam, da je neutrplivo za racionalno negovanje kože in lepoty, kar potrjuje vsak dan prihajajoča priznalna pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijska krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskej rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Vabilo

VII. redni občni zbor

Kmetske posojilnice
pri Sv. Šimi na Krembergu
ki se vrši

dne 25. prosinca 1914 ob 9. uri
predpoldne v zadružni pisari.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika,
 2. potrdilo letnega računa za 1. 1913,
 3. razdelitev čistega dobička,
 4. čitanje revizijskega poročila Zadružne zveze v Celju,
 5. volitev načelnštva in nadzorstva.
- K obilni udeležbi vabi zadružnike načelstvo.

276

Društvo slovenskih profesorjev naznana žalostna vest, da je preminil dolgoletni član, gospod

Vilibald Zupančič

c. kr. šolski svetnik in profesor v pok.

Pogreb nepozabnega tovariša bo v torek, dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne iz Dalmatinove ulice.

280

Pogreb predragega rajnika bo v vtorik, dne 20. januarja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1914.

Učiteljski zbor c. kr. učiteljišč v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega ljubi bivši tovariš, gospod

šolski svetnik

Vilibald Zupančič

c. kr. profesor v pokolu in okrajni šolski nadzornik

v nedeljo, dne 18. januarja ob 10. uri dopoldne po mučni, dolgi bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 72. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v vtorik, dne 20. januarja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1914.

Dobro okrasjen

pianino in kratki klavir
se ceno prodasta. 274
Radeckega cesta št. 2/1.

V globoki žalosti potri naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni, preblagi soprog, oče in brat, gospod

Vilibald Zupančič

c. kr. profesor v p. in šolski svetnik

v nedeljo ob 10. uri dopoldne v starosti 72 let, previden s svetimi zakramenti mirno v Bogu zaspal.

Truplo preblagega pokojnika se bode v torek ob 3. uri popoldne blagoslovilo, ter iz hiše žalosti Dalmatinova ulica št. 1 prepeljalo k Sv. Križu k večnemu pokoru.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v četrtek dne 22. t. m. ob 9. uri zjutraj v cerkvi Marijine oznanjenja.

LJUBLJANA, 19. prosinca 1914.

Margareta Zupančič roj. Jamšek, soprga, Evgen Zupančič, c. kr. okrajni komisar, Dr. Adrijan Zupančič, odvetniški kandidat, Gilbert Zupančič, absol. jurist, sinovi, Romuald Zupančič, posestnik, brat. Mesto vsakega posebnega obvestila. I. slov. pogrebeni zavod Jos. Turk.

Spretna Šivilja

za šivanje na domu se pripreča.

Naslov pove upravnštvo »Slov.

Naroda«. 271

Mesarijo oddam v najem

na najlepšem prostoru, v sredi trga, v Radečah. — Franc Emelj, Radeče pri Zidanem mostu. 263

Svarilo.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih na kakšen koli način naredil Maks Tušek, steklar.

ROBERT BARDUCKVI, mizarstvo, Spod. Siška. 259

Maribor

pekovskega pomočnika

ki je zmožen vsaj nekoliko tudi slaščarje. Plača po dogovoru. Nastop službe labko takoj.

Oglasiti se je na: F. ČERIN, Cerkno, Primorsko. 272

Zračno stanovanje

s 3 sobami in kopalno sobo 136 stalna mirna stranka treh oseb za majev termin. 222

Ponudbe pod šifro „Suhu stanovanje“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Gospodična

za trgovino z mešanim blagom, ki zna dobro računati in v nemškem jeziku voditi enostroko knjigovodstvo, se takoj sprejme. 223

Lastnorocene ponudbe na: Umetni mlini Weiss Bela, Belatinici, Ogrska.

Gostilna

kjer ostajajo tujci, v sredini mesta Maribora

se takoj proda. Denarja je treba 30.000 K. 270

Samo resnim kupcem samim daje pojasnila g. Scherler v Mariboru.

Sveže prav dobre 4022

jetrne in krvave klobase

vsak torek in petek.

Vedno fino praško blago, kakor Šunke, razne salame, hrenovke, prekajeno meso in kranjske klobase pripravoča.

Jan Chalupnik, prekajalec, Stari trg štev. 19, Ljubljana.

Knjigovodja oz. korespondent

sedaj pis. vodja, z dolgoletno prakso, 30 let star, neoženjen, slovenskega, hrvaškega, nemškega in laškega jezika popoloma več, perfektni stenograf in strojepisec, želi stalne službe. Tudi kot tajnik kake mestne hranilnice, občine, oz. kot solicitator. Cenj. ponudbe do 24. t. m. pod „Domovina 21“, Trst, glavna pošta, poste restante. 247

Nanovo sestavljeni

Ijubljanski orkester

se priporoča vsem društvom in gostilnicarjem za obila naročila od 4 do 6 in do 15 mož.

Priporoča se J. Verstovšek, godbenik, Ljubljana, Ulica na grad 11.

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo ter pridne

trgovske pomočnico

sprejme tvrdka Jos. Errath v Ljubljano (Dolenjake).

Globoko potri naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni brat, svak in stric, gospod

M. U. dr. RADO PESJAK

sekundarij deželne bolnice v Ljubljani

včeraj, dne 18. januarja ob pol 6. uri popoldne po daljni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umlajoče v 30. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo rajnika se blagoslovilo v torek, dne 20. t. m. ob pol 3. uri popoldne v poslopju Ces. Fr. Jož. Ljudske šole v Spodnji Šiški in nato prepeljalo v Kamno gorico, kjer se v sredo, dne 21. t. m. ob pol 11. uri popoldne iz domače hiše prenese v rodbinsko grobišče k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Spodnja Šiška — Ljubljana — Kamna gorica, dne 19. januarja 1914.

Franja Lavtičarjeva, Slavka dr. Pogačnikova, Pavla in Minka Pesjakova, sestre, Fran Lavtičar, dr. Levo Pogačnik, svaka, Marica, Marijan, Božena, Boris Pogačnik, nečaka oz. nečakinje.

Pogrebno podjetje Rojina v Spodnji Šiški.

**C. k.k.
kmetiška družba
kraljska v Ljubljani**
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetiški zastop v Avstriji, ki nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udj prejemajo družbeno glasilo „Kmetovalca“ zaston.

**„Kmetovalca“
s prilogom
„Konjorcev“
in
„Perutnikov“
(XXXI. letnik)**

je najstarejši, začetnemajši in bogat s podobami opremljen kmetiški list v slovenščini, ki se sme manjkati v nobeni slovenski kmetiški bili, kjer jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Narocna je 4 K na leto. Za ude kranjske kmetiške družbe zaston.

Posamezne številke zaston na ogled. 4744

**Gospo-
darsko
potreb-
ščine,**

kakor sadno drevo, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetiške družbe v najboljši kakovosti, z zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je :: :: vsaka pravara izključena. :: ::

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pleti.

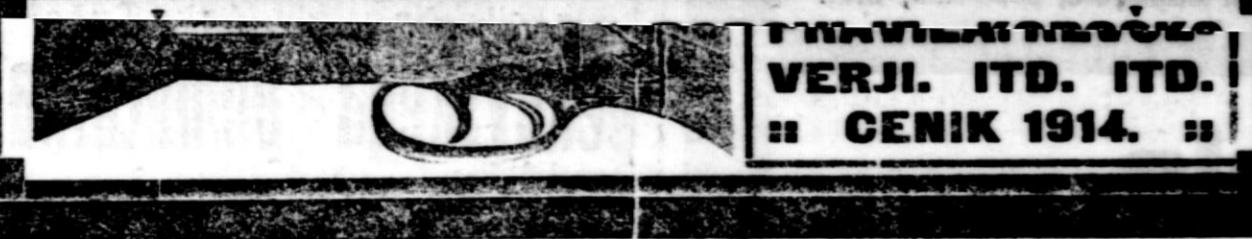
Večje komercijalno podjetje išče

časovna nprimerj

236

Vpoštev pridejo Glavni trg, Stritarjeva, Prešernova in Šelenburgova ulica.

Poznobe pod „Merkur“ na upravn. „Slov. Naroda“.

Naročite si
„Slovenski Ilustrirani Tednik“, ki je tako zanimiv, zabaven in pozelen list s slikami. Izhaja v Ljubljani ter stane za četrta leta 250 K. Novi naročniki dobe še vse letošnje številke in velik ilustrirani koledar zaston.

Malo rabljeno, skoro novo mizarsko orodje

se proda. 238
Fl. Zelot, Mala čolnarska ul. št. 12, Trnovo v Ljubljani.

! ? ! ? !

Cenjenemu občinstvu vlijudno nazznam, da sem nakupil od gg. Drelseja in prošta Elberta večio množino beloga in rdečega rizlinga (ako imenovanega Stadtbergera) iz Trške gore pri Novem mestu, katerega bom zajamčeno pristnega točil

v gostilni „Leon“
Florjanska ulica št. 6.

Postrežba točna! Čene solidne!

Prva največja domača in eksportna tvrdka!

Zalagatelj c. k. armade, vojne mornarice, domobrancev itd.

F. P. Zajec

Ljubljana

Stari trg št. 9

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Svici

Pričazano najboljše

Švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.

Najboljša zaloga brillantnih in drugih

prstanov, uhanov, verižic, zapetnic itd.

Ramizno orodje. — Krasni nastavki iz

srebra itd. itd.

■ Najnovejši cenik brezplačno. ■

Bliža se stavbna sezona!

Usojam se vlijudno naznaniti, da sem opremil z najboljšimi pri-pomočki svojo

tesarsko obrt

da jo moram priporočati kot najsolidnejšo in najcenejšo tvrdko ne glede na množino vsakovrstnega dela tesarskega obrata.

Priporoča se

Fran Martinec, mestni tesarski mojster,
Ljubljana, Prule štev. 8.

Previdni
kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati. — Ne zamudite toraj vposlati svoje kolo v pregled podpisani tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkrajšem času strokovnjaško dovršila.

Vsako pri nas popravljeni kolo se na željo brezplačno hrani do spomladи v naših nalašč za to primernih prostorih.

KARL CAMERNIK & Ko. Spec. trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.
Mehanična delavnica in garaža. LJUBLJANA.

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

Centrala: Ljubljana, Poljanska cesta št. 3 — Podružnice: Gorica, Trst, Zagreb.

1428

**Beton * železobeton
* mostovi * stropi
dvorane * zazidki
:::: turbin. ::::**

**Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.**

**Vodovodi * elek-
trične centrale * tur-
bine * mlini * žage *
::: opekarne in :::**

**moderne apnenice.

Obisk strokovnih
inženirjev na željo.**

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filialke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

■ Zivalna zveza z Ameriko. ■

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemna vloge na hranilne kijitice ter na žiro in tekoči račun. 203
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentalni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna narodila. — Inkaso. ■